საქართველოს სოციალდემოკრატიული მუშათა პარტია!

პროლეტარებო ყველა კეყანისა, შეერთდით!

შაბათი 4 ნოემბერი 1919 წ.

ერთობა

ფასი 50 ჰაპ.

№ 3 ორგანო საქართველოს სოციალდემოკრატიული მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა. № 3

გამოდის: 1 თვეში 12 შინეთი ფასად 50 ჰაპ. განცხადების ფასი, როგორც შირველ გვერდზე, ისე მეოთხეზე, პეტიტის სტროიქოსი—1 მან. სამგლოვიარო განცხადება 20 მან. საჩქარო განცხადება უნდა მოტანილ იქნას ორი შეგვიანებს დილის 12 ს. ბელმოწერილი წერილები არ იბეჭდება. დაუბეჭდავ სტატიებს რედაქცია არ ინახავს, ავტორებს უკან ვერ დაუბრუნებს და ამის შესახებ არც პასუხ-მოწერას კისრულობს.

ბელის მოსწერილობა ყველა შეტყობინება ადრესით უნდა გამოგზავნილ: თბილისი, ფოსტის ყუთი № 199 გაზ. „ერთობის“ რედაქცია. სხვა ადრესით გამოგზავნილ ფულს რედაქცია ვერ მიიღებს. რედაქციაში პირადი მოლაპარაკება შეიძლება 12—18 საათამდე. რედაქციისა და კონტორის ადრესი: ბელოვანი, ბ. ბ. ბ.

ДЛЕС

2 იანვარს სამხედრო შტაბის ცნობა არ მიგვიღია.

რაჭაში საერობო არჩევნები დამთავრდა. რჩ ეუფლა: სოციალ-დემოკრატი 20 სმოხანი, ხ. უფდერალისტი—2, ნაციონალ დემოკრატი—არც ერთი.

სამხედრო საქმეთა კომისარის ნოსკეს აზრით გერმანიაში ჯარი მილიციით უნდა შეიცვალოს.

საფრანგეთის პრეზიდენტის პუანკარეს სიტყვით საფრანგეთს ბალშევიზმის საფრთხე არ მოელის, ვინაიდან ბალშევიზმს გასავალი აქვს მხოლოდ დამარცხებულ ქვეყანაშია.

რების გაგზავნა. ორი კვირის განმავლობაში მათ გაიარეს მთელი კავკასიის გზა მცხეთიდან ლარსამდის, გასწმინდეს მცხოვრებლები კავკავიდან მოსულ ბალშეიკურ ბრბოებისაგან, სახალხო გვარდიის მოწინავე მუშებმა გაჩაღეს სოფლებში აგიტაცია ბალშევიზმის წინააღმდეგ და დაიმორჩილეს დუშეთის და გორის მაზრის მეამბოხე ნაწილები, უფრო იდეიური მუშაობით, ვიდრე ფიზიკური ძალღონეთ, თუმცა მორჩილების გამოცხადებასთან ერთად სოფლელებისაგან აუცილებლათ იარაღის აყრას თხოულობდნენ.

დუშეთის და გორის მაზრის დამშვიდების დროს მოძრაობა თიანეთის მაზრასაც მოედო, მაგრამ დუშეთის მაზრაში დამარცხების შემდეგ იქ ანარქია თავისთავად ჩაჰქრა. სამშვიდროდ ლიხის მთის იქით იფეთქა ძლიერმა მოძრაობამ. საჩხერის რაიონში ბალშევიკურ მოძრაობას მხარი დაუჭირა უმთავრესად იმ მხარის ოსობამ. საჭირო გახდა საგზიდრო ექსპედიციის გაგზავნა. მთელი თვის განმავლობაში სწარმოებდა ამ რაიონის გაწმენდა. საჩხერესთან ერთად მოძრაობა მოედო ლეჩხუმის მაზრას. აქ ანარქია ისე ძლიერი გახოდგა, რომ აჯანყებულები ხშირათ ძნელ მდგომარეობაში აყენებდნენ მის ჩასაქრობათ გაგზავნილ ჯარებს. ბევრის შეცადინეობის შემდეგ ანარქია აქაც ჩააქრო ჯარმა.

დუშეთის მოძრაობის გაწმენდის დროს გაგამორკვა, რომ ბალშევიკების ზიერ კავკავიდან მოყვანილი ბრბოების უმეტესი ნაწილი სამეგრელოდან იყო გამოყვანილი. ეს ამის მაჩვენებელი იყო, რომ თვით სამეგრელოში ძლიერი უნდა ყოფილიყო უკმაყოფილება და მართლაც, იქაც იფეთქა ძლიერმა მოძრაობამ იმავ დროს, როდესაც მოძრაობა სხვა კუთხეებშიც მძვინვარებდა. სამეგრელოს ბალშევიზმი ძლიერი იყო ყუბანის ოლქიდან მოსულ ბალშევიკების ბრბოების მხარის დაჭერით. ამის გამო სახალხო გვარდიის ექსპედიცია სამეგრელოს მოძრაობის ჩაქრობის შემდეგ ბუნებრივათ გადაიქცა შავი ზღვის ნაპირებზე გაბატონებულ ბალშევიკებთან ომათ.

ამნაირი იყო ბალშევიკებთან ბრძოლა რესპუბლიკის შიგნით. ბალშევიკების მტრული მოქმედება კიდევ უფრო საშიში იყო გარედან. სამი მხრით ემუქრებოდა ბალშევიზმი საქართველოს რესპუბლიკას: ბაქოდან, კავკავიდან და ყუბანის ოლქიდან. მარტიდან ბაქოში გამაგრებული ბალშევიკები ცდილობდენ რკინის გზა გაეწმინდათ ადერბეიჯანელ თათრებისაგან და თფილისისკენ მოიწევდენ. თერგის რესპუბლიკაში გაბატონებული ბალშევიკები ბრბოებს ადგენდენ და გზავნიდენ საქართველოში აჯანყებულ გლეხების მხარის დასაჭერათ, ყუბანის ოლქის ბალშევიკებმა ამბოხება მოაწყეს სამეგრელოში და როდესაც იქიდან სახალხო გვარდიამ განდევნა, მათ უკან დაიხია ეს და რამდენიმე თვის განმავლობაში ნამდვილი ომი სწარმოებდა მათ წინააღმდეგ, სანამ სახალხო გვარდიამ და ჯარმა არ გაიარა მთელი შავი ზღვის სანაპირო, სანამ არ გასწმინდა სოხუმი, ბაგრა, სოჭი და არ მიახწია ტუაპსეს. ბალშევიკური ბრბოები ამ ბრძოლაში მთლად დადნა, მეტადრე, როდესაც მათ მოაწვა ყუბანის ოლქში შემდგარი ალექსეევ-დენიკინის მოხალისეთა ჯარი. ბალშევიკებთან ბრძოლაში, აღსანიშნავია კიდევ ერთი გარემოება: როგორც ბაქოს მხრიდან, ისე კავკავიდან, ისე ყუბანის ოლქიდან ისინი სწორედ იმ დროს იწყებენ მოძრაობას, როდესაც საქართველოს ჯარები ოსმალეთის ჯარებთან იბრძვიან. როგორც კი სამხრეთიდან და დასავლეთიდან ოსმალეთის ჯარი იწყებს შემოსევას და მათ წინააღმდეგ გავა სახალხო გვარდია და ჯარი, ამავ დროს ზურგს უკანდან, აღმოსავლეთიდან და ჩრდილოეთიდან ამ ჯარს და გვარდიას თავს ესხმება ბალშევიკური ბრბოები.

ბალშევიკურ-ანარქიული მოძრაობა—ეს იყო მესამე საფრთხე, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკა სიკვდილის პირას მიიყვანა. საშინელი ლონის მოკრებით რესპუბლიკამ იგიც დასძლია დიდის გაჭირვებით. მაგრამ რესპუბლიკამ ამითაც ვერ მოიხოცა მოსვენება. მას მოეელინა ახალი საფრთხე—**ნაციონალური მტრობა.**

ამიერ-კავკასიის დანაწილებამ საქართველოს რესპუბლიკა შედარებით უკეთეს პირობებში ჩააყენა. ადერბეიჯანი თავიდანვე ოსმალთა პროვინციათ გადაიქცა. ოსმალეთ ადერბეიჯანმა დაიწყო ომი ბაქოში მოკალათებულ ბალშევიზმთან და ამ ომმა ჩანთქა მთელი მისი ყურადღება. ბალშევიკებს მხარი დაუჭირა სპარსეთიდან მოსულმა ინგლისის ჯარის ნაწილმა. მაგრამ ოსმალეთ-ადერბეიჯანის ჯარმა მაინც აიღო ბაქო ხანგრძლივი ომის შემდეგ. მარტში, როდესაც ბალშევიკები შევიდენ ბაქოში მათ ხმარეზე გადასულ „დაშნაკცუთიუნ“ მეთაურობით საშინელი ჟლეტა მოხდა უიარაღო და უმწეო თათრის მასსისა. სექტემბერში, როდესაც ოსმალეთ ადერბეიჯანის ჯარი შევიდა ბაქოში, თათრებმა იწყეს სომხების უწყალო ჟლეტა.

სომხეთის რესპუბლიკა ყველაზე მეტათ გაჭირვებულ მდგომარეობაში იყო ჩვენ ამიერ-კავკასიის დანაწილების შემდეგ. ოსმალეთთან ხელშეკრულობამ მას მხოლოდ რამდენიმე მაზრის ნაწილი დაუტოვა, წაართვა მთელი რკინის გზა, რომელიც ოსმალეთმა დაიჭირა და ამნაირით მოუსპო სასიცოცხლო ძალა.

ამნაირ მდგომარეობაში იყო ამიერ-კავკასიის ნიადაგზე დაარსებული სამი რესპუბლიკა, როდესაც მათ მსოფლიოს პროტექტორატზე გამოჩნდა ახალი მბრძანებელი. გერმანიამ ვეღარ გაუძლო ინგლისა-ამერიკა-საფრანგეთის შეერთებულ ძალას და ომში დამარცხდა. ამ გარემოებამ ძირიანფესვიანათ შეცვალა მცირე სახელმწიფოთა მდგომარეობაც. ადერბეიჯანი, რომელიც ოსმალეთით იყო ცოცხალი, თავის ბატონ-მფარველის დამარცხების შემდეგ იძულებული გახდა უმრავლესად იმ მხარეს ოსობამ. საჭირო გახდა საგზიდრო ექსპედიციის გაგზავნა. მთელი თვის განმავლობაში სწარმოებდა ამ რაიონის გაწმენდა. საჩხერესთან ერთად მოძრაობა მოედო ლეჩხუმის მაზრას. აქ ანარქია ისე ძლიერი გახოდგა, რომ აჯანყებულები ხშირათ ძნელ მდგომარეობაში აყენებდნენ მის ჩასაქრობათ გაგზავნილ ჯარებს. ბევრის შეცადინეობის შემდეგ ანარქია აქაც ჩააქრო ჯარმა.

დუშეთის მოძრაობის გაწმენდის დროს გაგამორკვა, რომ ბალშევიკების ზიერ კავკავიდან მოყვანილი ბრბოების უმეტესი ნაწილი სამეგრელოდან იყო გამოყვანილი. ეს ამის მაჩვენებელი იყო, რომ თვით სამეგრელოში ძლიერი უნდა ყოფილიყო უკმაყოფილება და მართლაც, იქაც იფეთქა ძლიერმა მოძრაობამ იმავ დროს, როდესაც მოძრაობა სხვა კუთხეებშიც მძვინვარებდა. სამეგრელოს ბალშევიზმი ძლიერი იყო ყუბანის ოლქიდან მოსულ ბალშევიკების ბრბოების მხარის დაჭერით. ამის გამო სახალხო გვარდიის ექსპედიცია სამეგრელოს მოძრაობის ჩაქრობის შემდეგ ბუნებრივათ გადაიქცა შავი ზღვის ნაპირებზე გაბატონებულ ბალშევიკებთან ომათ.

ამნაირი იყო ბალშევიკებთან ბრძოლა რესპუბლიკის შიგნით. ბალშევიკების მტრული მოქმედება კიდევ უფრო საშიში იყო გარედან. სამი მხრით ემუქრებოდა ბალშევიზმი საქართველოს რესპუბლიკას: ბაქოდან, კავკავიდან და ყუბანის ოლქიდან. მარტიდან ბაქოში გამაგრებული ბალშევიკები ცდილობდენ რკინის გზა გაეწმინდათ ადერბეიჯანელ თათრებისაგან და თფილისისკენ მოიწევდენ. თერგის რესპუბლიკაში გაბატონებული ბალშევიკები ბრბოებს ადგენდენ და გზავნიდენ საქართველოში აჯანყებულ გლეხების მხარის დასაჭერათ, ყუბანის ოლქის ბალშევიკებმა ამბოხება მოაწყეს სამეგრელოში და როდესაც იქიდან სახალხო გვარდიამ განდევნა, მათ უკან დაიხია ეს და რამდენიმე თვის განმავლობაში ნამდვილი ომი სწარმოებდა მათ წინააღმდეგ, სანამ სახალხო გვარდიამ და ჯარმა არ გაიარა მთელი შავი ზღვის სანაპირო, სანამ არ გასწმინდა სოხუმი, ბაგრა, სოჭი და არ მიახწია ტუაპსეს. ბალშევიკური ბრბოები ამ ბრძოლაში მთლად დადნა, მეტადრე, როდესაც მათ მოაწვა ყუბანის ოლქში შემდგარი ალექსეევ-დენიკინის მოხალისეთა ჯარი. ბალშევიკებთან ბრძოლაში, აღსანიშნავია კიდევ ერთი გარემოება: როგორც ბაქოს მხრიდან, ისე კავკავიდან, ისე ყუბანის ოლქიდან ისინი სწორედ იმ დროს იწყებენ მოძრაობას, როდესაც საქართველოს ჯარები ოსმალეთის ჯარებთან იბრძვიან. როგორც კი სამხრეთიდან და დასავლეთიდან ოსმალეთის ჯარი იწყებს შემოსევას და მათ წინააღმდეგ გავა სახალხო გვარდია და ჯარი, ამავ დროს ზურგს უკანდან, აღმოსავლეთიდან და ჩრდილოეთიდან ამ ჯარს და გვარდიას თავს ესხმება ბალშევიკური ბრბოები.

ბალშევიკურ-ანარქიული მოძრაობა—ეს იყო მესამე საფრთხე, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკა სიკვდილის პირას მიიყვანა. საშინელი ლონის მოკრებით რესპუბლიკამ იგიც დასძლია დიდის გაჭირვებით. მაგრამ რესპუბლიკამ ამითაც ვერ მოიხოცა მოსვენება. მას მოეელინა ახალი საფრთხე—**ნაციონალური მტრობა.**

ამიერ-კავკასიის დანაწილებამ საქართველოს სულ მთლად დამარცხებული და დაშლილი მთელს არტილერიას ყარის და მირბის ისე, რომ საქართველოს ჯარი მისდევს და ვერ ეწევა.

სწორეთ ამ დროს თფილისში მოდის კონსტანტინეპოლიდან ინგლისის და საფრანგეთის მისია, რომელიც ომის შეწყვეტას მოითხოვს და თავის თავზე იღებს შუამდგომლობას მტრის შესარიგებლათ. სწორეთ ახალ წლის ღამეს საომარი მოქმედება წყდება და ორივე სახელმწიფოს წარმომადგენლები დროებით ზავის ჩამოსაგდებათ იკრიბებიან.

შეთანხმების სახელმწიფოთა შემოსვლით საქართველოს ცხოვრებაში კიდევ ახალი ხანა იწყება. ინგლისის მისიის თხოვნით და საქართველოს მთავრობის თანხმობით თფილისში შემოვიდა ჯერ მცირე ნაწილი ინგლისის ჯარისა. საქართველოს ბედი კიდევ ვრთხელ დამოკიდებულია ახალ, ჯერ კიდევ გამოუცდელ ძალაზე.

გარეშე და შინაურ საფრთხეებთან სამკვდრო სასიცოცხლო ბრძოლის დროს 26 მაისიდანვე მოქმედებს რესპუბლიკის საკანონმდებლო ორგანო—ეროვნული საბჭო, რომელსაც შემდეგ „საქართველოს პარლამენტი“ ეწოდება. მიუხედავათ იმ საფრთხეებისა, რომლებიც დასანგრევათ არყვენ სახელმწიფოს, მისი პარლამენტი მხნეთ ეწევა საკანონმდებლო მუშაობას, იმუშავებს და ატარებს ცხოვრებაში მრავალ პირველ ხარისხოვან კანონებს. მიწების ჩამორთმევა მემამულეთაგან, შემუშავება იმ წესისა, რომლითაც უნდა დაფრიგდეს მიწები გლეხებს, თვით პროცესი ამ გადაცემისა; შემუშავება საერობო დებულებისა და თვით ეროობის ცხოვრებაში გატარება; დამფუძნებელ კრების დებულების შემუშავება და მისი მოწვევის მომზადება; სახალხო გვარდიის დაარსება; რესპუბლიკის მხედრობის მომზადება; მრავალი კანონი სწავლა განათლების საქმის გასაძლიერებლათ, მათ შორის სახალხო მასწავლებელთა უზრუნველყოფა; მრავალი ფინანსიური კანონება;—აი ის და კიდევ მრავალი მრავალმხრივი მოღვაწეობა, რომელსაც დაუდალავათ და დაუსვენებლივ ეწეოდა 26 მაისიდან წლის დამლევამდის საქართველოს პარლამენტი.

განგებ ბოლოსთვის გადავდეთ მოხსენება იმ მთავარ ძალისა, რომელიც მთელს ამ სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლაში შეუფერებელი გუშაგათ უდგა საქართველოს რესპუბლიკას, რომელსაც მთავარი დასასახურება მიუძღვის რესპუბლიკის გადარჩენაში და რომელსაც თამამათ შეუძლიან საქართველოს რესპუბლიკას თავის შემოქმედებათ ჩასთვალოს. ეს ძალაა საქართველოს პროლეტარიატის წიაღიდან გამოსული **სახალხო გვარდია.** მოწინავე მუშებისაგან შემდგარი, იგი ლომივით ებრძოდა რესპუბლიკის მტრებს. მან იხსნა რესპუბლიკა ფრონტიდან დაბრუნებულ გაბალშევიკებულ ეშელონებისაგან; იგი ებრძოდა, თუმცა უიმედოთ, შემოსეულ ოსმალთა ჯარებს და ჩოლოქის პირს კიდევ გაიმარჯვა მათზედ, შესძლო დროებით მაინც მათი შეჩერება; მან იბრძოლა ბორჩალოს ფრონტზე ოსმალთა და თათართა ბრბოებთან, დუშეთის და გორის ქუთაისის და ლეჩხუმის მაზრებში ბალშევიკების მიერ მოწყობილ ანარქიასთან; მან იხსნა რესპუბლიკა ყუბანიდან შემოსეულ ბალშევიკურ ჯარისაგან, რომელსაც ოთხი თვის განმავლობაში ეომებოდა. მან, ბოლოს, ბრწყინვალე მონაწილეობა მიიღო სამხრეთიდან შემოსეულ სომხეთის რესპუბლიკასთან ომში.

პროლეტარიატის მიერ არჩეული პარლამენტის უმრავლესობა, როგორც კანონმდებელი, პროლეტარიატის ბელადებისაგან შემდგარი რესპუბლიკის მთავრობა, როგორც ქვეყნის მმართველი; პროლეტარიატისაგან შემდგარი სახალხო გვარდია, როგორც ქვეყნის მცველი,—აი რას წარმოადგენდა 1918 წელში ის პატარა სახელმწიფო, რომელიც ეწოდება საქართველოს რესპუბლიკა.

ПРЕСА

დაშნაკცაკანები ყველა ერს მოგბოვენა. საქართველოს რესპუბლიკაში ისინი ორივე ჯერის არიან: სომხებიც და ქართველებიც. სომხის დაშნაკელებს თავის ნამდვილი სახელი ჰქვიათ, სოციალისტურსა და რევოლიუციურ სახელწოდებას იმატებენ ქვეყნის თვალების ასახვევათ. ქართველ დაშნაკელებს კი ნაციონალ-დემოკრატები ეწოდებათ: ორივე პარტიის შემაერთებელი ხაზი: ომი, სისხლის დვრა ერთვნული სიძულვილი. სომხის დაშნაკელებს სძულთ და ქართველები და საქართველო, ქართველ დაშნაკელებს—სომხის ერი და არარატი.

სომხეთის დაშნაკელებმა საშინელი, უგნური ბოროტი სიხხლისდვრა გამოიწვიეს. ქართველ დაშნაკელებს სურთ მისი გაგრძელება დაუსრულებლივ.

„ძველი წლის დასასრულს დროებით შესწყდა საომარი მოქმედება, ახალ წლის დასაწყისს ხელახლა უნდა დაიწყოს გაათკეცებული ენერგიით და აღფრთოვანებით. („საქ. № 2).

ასე სწვრენ ჭართველი დაშნაკელები. საით მიისწრაფვიან მათი ზრახვანი?

ბაშბაკის ქედისაკენ.

„საომარი მოქმედების განახლება აუცილებელია პოლიტიკურის მოსაზრების გამო. ჯერ კიდევ საქართველოს ტერიტორიაზე სომხის ლაშქარი სდგას, ჯერ კიდევ მიღწეული არ არის ბაშბაკის მთები“. (იქვე).

მეთაურს, რომელშიც ეს სიტყვებია მოყვანილი, იმედი აქვს, რომ მთავრობა მის ნათქვამს შეისმენს:

„ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ მთავრობა და ხელმძღვანელი პოლიტიკური პარტიები, რომელსაც დღემდე არ დაუკარგავს კონტაქტი ხალხის ფართო მასსებთან და კარგათ უნდა იცნობდეს მის ნებისყოფასა და მის გრძნობებს, არც ლეს შესცდებიან და ბნელი ინსტიქტებით ნაკარნახევ გზას პოლიტიკური აზრით გაანათებენ“.

სამაგიეროთ, მეთაურს მიყოლებული აქვს სპ. კედიას წერილი, რომელიც უკვე მთავრობას თავს ესხმის და ჯარისა და ერის სახელით მას ძირს ჩამოგდებას უქადის.

ამ წერილის სათაურია: „ვერაგული აქტი“. მისი პირველი სტრიქონები ამბობენ:

„ახალ წლისა და ძველი წლის ბოლოზე მოხდა ვერაგული აქტი: ბრძოლის ველზე გამარჯვებული საქართველოს მთავრობამ ზურგიდან დაამარცხა. ბრძანება გასცა:

ომი შეწყვეტილიყო 31 ქრისტეშობისთვის, ღამის 12 საათზე“.

და დასასრული წერილისა ასეთია:

„ერი და ჯარი მთელის თავის აღფოთებულის მამულიშვილობისა და სამშობლოს სიყვარულის გრძნობით დაჰგმობს მის ავტორებს. ერი და ჯარი ამის პასუხს მოითხოვს“.

მთელი წერილი კი, ერთი მძაფრი და სასტიკი გალაშქრება ჩვენი მთავრობის წინააღმდეგ.

ჩვენ ვიცით: დაშნაკელებს ეჯავრებათ საქართველოში ყველაზე მეტათ მისი დემოკრატიული მთავრობა. სპ. კედიაც და მისი გაზეთი ამ სიძულვილში მას არ ჩამოუვარდება. დემოკრატია,—ეს ყოველი ნაციონალიზმის მტერია,—ქართულის, სომხურის და სხვ. მათ ვერ მოუნელებიათ, რომ ჩვენ სომხის ერში ეებრძვით ნაციონალისტებს და არა მთელ ხალხს, ვებრძვით შოვინისტურ მისწრაფებებს და არა თვით ხალხის არსებობას. ნაციონალიზმი და შოვინიზმი მათ ესაჭიროებათ, როგორც ფრინველს ჰაერი. და ამიტომ უნდათ სომხურ ნაციონალიზმს ქართული შოვინიზმი დაუპირდაპირონ, ხოლო დემოკრატიის ბატონობა გააუქმონ. თორემ, განა სპ. კედიამ და ნაციონალ-დემოკრატებმა არ იციან, რომ ბრძოლის შეწყვეტით ჩვენს მთავრობას არ შეუქმნია დამბლა დაცემულობა, არ მოუდუნებია ხალხის ენერგია, ბრძოლა შეწყდა დიდი სახელმწიფოების შუამდგომლობით, შეწყდა იმ პირობით, რომ სომხის ჯარი თავის ძველ საზღვარზე გადავიდეს. ცხადია, მაშასადამე, აქ აღდგენილა ის მდგომარეობა, რომელიც ომამდე იყო, იმ გამოკლებით, რომ შუაში ინგლისის ყარაულები ჩადგებიან. განა ეს ასეთი უბედურებაა ჩვენის ხალხისათვის? განა ინგლისმა, რომ ამ გაგონებისათვის მიიღოს ზომები — ჩვენი დამოუკიდებლობის ცნობისა, ეს ჩვენი ხალხისთვის დიდი სიკეთე არ იქნება?

იციან ყოველივე ეს ნაციონალ-დემოკრატებმა, მაგრამ მაინც უნდათ პარტიული კაპიტალის შეძენა: თავიანთი გავლენის გაძლიერება და ამიტომ ერის და ჯარის სახელით გაიძახიან: პასუხი უნდა მოვთხოვოთ მთავრობასო.

დავარწმუნებთ ამ ერთ მუჭა ვაჭრუკების წარმომადგენელთ, რომ საქართველოს ჯარი და გვარდია გაჰყვა საქართველოს დემოკრატიულ მთავრობას ბრძოლაში და გაჰყვება მას ზავის საკითხშიაც, მიანდო მას თავისი სიცოცხლის საკითხი, მიანდობს საზღვრების საკითხსაც, დარწმუნებული, რომ დემოკრატიული მთავრობა ნ. ჟორდანიასი, ხალხის სამსახურში აღზრდილი, ხალხის მიერ დაყენებული, მხოლოდ და მხოლოდ ამ ხალხის ინტერესებით იხელმძღვანელებს.

ქართველ დაშნაკელებს კი ვეტყვით: ნუ ამღვრევთ წყალს, შადგილო და უგუნური შემოტევის დაწყებით: ხელი შორს ჩვენი ერის დემოკრატიისაგან. იგი თქვენ გიცნობთ, როგორც თავის მტერს და მოწინააღმდეგეს.

საქალაქო არჩევნებისთვის

მცხოვრებთა აღწერა.

გუშ-ნ, 3 იანვარს, დასრულდა ქალაქ თფილისის მცხოვრებთა აღწერა. ჯერჯერობით სიაში შეტანილია დაახლოებით 55,000 კაცი.

სიაში შეტანილია:

პირველ კომისარიატში 6,000 კაცი, მეორეში—5,988, მესამეში—4,132; მეოთხეში—2,680; მეხუთეში—2,650; მერვეში—2,838; მეცხრეში—6,952; მეათეში—4,201; მეთერთმეტეში—7,660; მეთორმეტეში—3,444; მეცამეტეში—1,520.

გამოურკვეველია ჯერ მეექვსე და მეშვიდე კომისარიატების ამრჩეველთა რიცხვი, რაც დაახლოებით ათიათასამდე უნდა იყოს. სულ ამრჩეველთა რიცხვი იქნება 60 ათასიდან 65 ათასამდე.

მთავრობაში

დაევალოს შინაგან საქმეთა მინისტრს, რომ ლტოლვილნი, რომელნიც იმყოფებიან მე-800 ვერსზე, თვით ქალაქში და სხვა რაიონებში, გაძევებულ იქნან საქართველოს საზღვრებიდან.

1917 წ. 16 დეკემბრის აგარარული კანონი ვრცელდება უცხო ქვეშეგრდომებზედაც.

უარი ეთქვას ადერბეიჯანის მთავრობას იმ საბუთების გადაცემაზე, რომელნიც ზაქათალის ოლქს შეგზებიან.

რადიო ინგლისიდან

ინგლისიდან თფილისის რადიო სადგურმა შემდეგი ცნობა მიიღო: „თფილისში პოლკოვნიკ ჯორდანს. გთხოვთ გადასცეთ საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრ-პრეზიდენტს ბ-ნ ჟორდანიას ქვემორე მოყვანილი ცნობა, გადმოცემული ლონდონიდან ბრიტანეთის სამხედრო სამინისტროს მიერ: მიგვიღია კვთილ განწყობილებით. დიდი იმედი ჩვენი დამოუკიდებლობის საბოლოო ცნობისა და მომავალში ამის ფორმალურათ დადასტურებისა. ხმები რუსეთის გაერთიანების შესახებ საქართველოს სრულიათ არ შეეხება, ვინაიდან საბუთები საქართველოს დამოუკიდებლობის აღიარებისა არსებითად მისაღები არიან. ავალოშვილი, დამბაშიძე“.

ფოთი

2 იანვარი.

ადესიდან მიღებულია შემდეგი ცნობები: იასის თათბირის კომისია პ. ნ. მილიუკოვის თავმჯდომარეობით იმყოფება ამ ჟამად სტამბოლში, სადაც ის აწარმოებს მნიშვნელოვან მოლაპარაკებას მოკავშირეთა სახელმწიფოებთან. სტამბოლში ამ დღეებში მიეგზავნება რუსეთის მისია შჩერბაჩოვის მეთაურობით.

საქართველო-სომხეთის ომი

სახალხო გვარდიის მთავარმა შტაბმა შემდეგი დეპეშები მიიღო:

თქვენი ბოლოცვა გადმოგეცი ეკატერინენფელდში. ჩვენი ჯარების ნაწილებისა და თავის მხრით მთავარი შტაბის სახით ვუფლოცავთ სახალხო გვარდიას. ჯარი და გვარდია ერთი სისხლისა და ხორცის ძენი არიან თავისი ძვირფასი სამშობლოსი, ძმურ შუაობაში, ბრძოლის ველზე ხელიხელ ჩაკიდებულნი მოქმედებენ და ამაში მდგომარეობს ჩვენი მომავალი წარმატება სამშობლოს საკეთილდღეოთ. გენერალი კვინიტაძე.

ახალციხე-ახალქალაქის რაზმი საახალწლო მილოცვას უგზავნის თავის ამხანაგებს სახალხო გვარდიელებს, რომელთაც სახელი გაითქვეს სამშობლოს დაცვის საქმეში.

გენერალი მაყაშვილი.

დეპეშები

(საქართველოს დეპეშათა სააგენტო).

3 იანვარი.

ბერძნულნი პრესის ცნობები.

სახალხო კომისარმა ნოსკემ, რომელმაც საომარ საკითხების შემუშავება თავის თავზე მიიღო საუბარი ჰქონდა „დეინე ალგემეინეს-ციეტუნგის“ წარმომადგენელთან დაქირავებულ მილიციის დაარსების შესახებ. რესპუბლიკის მთავარი ჯარი შესდგება მოხალისეთაგან 24 წლის ჯანმრთელ გამოცდილ და იარაღის ხმარების მცოდნე ახალგაზრდებისაგან, რომლებიც თავის უფროსებს თვით აირჩევენ. მილიცია მხოლოდ სახალხო კომისართა საბჭოს დაემორჩილება. სახალხო კომისარ ნოსკეს მიაჩნია აუცილებლათ საიმედო ძალის შექმნა აღმოსავლეთიდან საფრთხის ასაცილებლათ, მომავალ ს შეიდობო არმიის რაოდენობა, სთქვა ნოსკემ, დადგენილ იქნა სამშვიდობო კონგრესის მიერ. ნაციონალურმა მთავრობამ გადასწყვიტა განსაზღვროს შეიარაღებულთა რიცხვი იმდენით, რაზედენით ამას გულისხმობს ევროპას ყველა სახელმწიფოთა განიარაღება. როდესაც ნოსკე აღმოსავლეთში მომხდარ ამბებს შეეხო, მან სთქვა, რომ ნაციონალური მთავრობა გულგრილათ ვერ შეხედავს პოლონელების მიერ გერმანიის ტერიტორიაზე მტრულ მოქმედებას. ახლო მომავალში ისინი იგრძნობენ იქ მტკიცე ძალას მთავრობის და მის ურყევ გადაწყვეტილებას.

ნაციონალურ სასურსათო უწყების სტატს-სეკრეტარმა ვურმა განაცხადა, რომ ის სრულიად ეთანხმება სამ დამოუკიდებელ სოციალ-დემოკრატს, რომლებიც ნაციონალურ მთავრობიდან გამოვიდენ და თავისი თანამდებობა მთავრობის განკარგულებაში დასტოვეს. ნაციონალური მთავრობის მოთხოვნით, ის მზათ არის განაგრძოს თავისი მოვალეობის

ასრულება, სანამ მის მოადგილეს არ დანიშნავენ.

ᲣᲙᲐᲜᲐᲡᲙᲜᲔᲚᲘ ᲞᲠᲔᲡᲘᲡ ᲪᲜᲝᲑᲔᲑᲘ.

პრეზიდენტმა პუანკარემ ინტერვიუს დროს გაზეთი „დეილი ქრონიკლ"-ის პარიზელ კორესპონდენტს განუცხადა: მომავალ ზავის გამო ჩვენ ვაწყებთ შნიშვნელოვან თათბირებს, რომლის ბედნიერ დასასრულსაც მე ახლავე გრძნობ. ჩვენი ორივე ერი სრულიად შეთანხმებულია ვილსონის 14 პუნქტში. ჩვენ მხოლოდ გვსურდა განვთავისუფლებულვიყავით „ზღვათა თავისუფლებიდან". მე მწამს, რომ ლოიდ ჯორჯი და კლემანსო, რომელნიც ერთმანეთს კარგათ იცნობენ და აფასებენ და რომელნიც ასე შეთანხმებით მუშაობდნენ საფასებით შეთანხმდებიან ყველა მნიშვნელოვან საკითხებში. ჩვენ ბეჯითად უნდა ვადევნოთ თვალყური გერმანელებს; მათ მიერ მოხდენილი განადგურება საშინელია და მრავალი წელი დასჭირდება ამ ზარალის გამოსწორებას. გერმანელებმა ეს ზარალი უნდა აანაზღაურონ არა მარტო ფულით, არამედ ნატურითაც. „დეილი ქრონიკლის" კორესპონდენტმა ჰკითხა პუანკარეს—ეშინია თუ არა მას საფრანგეთში ბოლშევიზმის შეჭრისა. არა—დიმილით სთქვა პრეზიდენტმა. ბოლშევიზმი არის მიკრობი, რომელიც ზხოლოდ დამარცხებულ ერებს ედება.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ

გაზეთი „საქართველო" მთავრობის განკარგულებით გუშინ დაიხურა. სტამბა დაბეჭდეს.

→ გვარდიელის მოკვლა. 1 იანვარს, საღამოს 10 საათზე ბორიტ გაშრახგელებმა ნავთლუღში მოჰკლეს სახალხო გვარდიელი იოსებ ბერიძე.

→ სთხოვენ ამხანაგებს ნოე ნარსიას, ივანე გიორგაძეს, დათა კუნტფლიას, არტემ ჩეშიას, ლუკა ანდღულაძეს, ლადი დოლბაიას, სერგო ყუფარაძეს და ონიფანტე რამიშვილს დაუყოვნებლივ აცნობონ თავიანთი მისამართი ქ. ოსურგეთში, ერობის გამგეობაში, აფთონ წულაძეს.

→ სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტ ქალთა ინტერპარტიული ბიუროს დროებითი გამგეობა სთხოვს ყველას, ვისაც დაევალა აპარელ ბავშვებთან მეცადინეობა, მიმბძანდენ „ძველ ნუგეშში" დირექტივების მისაღებად. (ცნობის მიღება შეიძლება ზორიგესთან ყოველ დღე დილიდან საღამოს 10 ს.)

→ დაჯარიმება. მილიციის უფროსის განკარგულებით სასტუმრო „კავკაზის" მოიჯარადრე დაჯარიმებულ იქნა 10,000 მანეთით ღვინით ვაჭრობისათვის.

→ გაზეთები ფრონტზე. თფილისის კომიტეტმა ს. ს. დ. მ. პ. გაუწერა 100 ცალი გაზეთი „ერთობა", რომელიც ეგზავნება ყოველ დღე თავისუფლების დამცველ დარაჯებს ფრონტზე.

→ საალიტერატურო დილა. დღეს, შაბათს და ხვალ, კვირას 5 იანვარს, „განათლების" საზოგადოების სამხატვრო-სახელოსნო სკოლაში (ბარფუში, სურპსარქისის ქუჩა № 48) შუადღის 12 საათზე გაიმართება ამ სკოლის მოწაფეთა მიერ საალიტერატურო დილა. სკოლის დარბაზში გამოფენილი იქნება მოწაფეთა ნახელოვნები: ნაქსოვი, ნაქარგი და სხვა. შემოსავალი გადაიდება შემომართა სასარგებლოდ. იმედია მოწაფეთა მშობლები და ქართველი საზოგადოება მრავალად დაესწრება საალიტერატურო დილას და დათვალიერებს სკოლის გამოფენას. ზოგი გამოფენილი ნივთის შეძენაც შეიძლება.

→ ლექცია. დღეს, საღამოს 5 საათზე სახალხო უნივერსიტეტის 1 განყოფილებაში (ნაძალადევის თეატრში) ექიმი ტურიაშვილი წაიკითხავს საგანგებო ლექციას „ქალთა ჰიგიენაზე". დასწრება უფასოა.

→ სახალხო გვარდიის მთავარი შტაბის კახეთში ამხ. რაისა ლევანოვამ შეიტანა 411 მ. შეგროვილი „კომეტას" თუთუნის ქარხანაში მომუშავე მუშებს შორის. აგრეთვე ნუშებმა თავიანთ შორის შეაგროვეს 3480 ცალი პაპიროსი და გვარდიის სასარგებლოთ შტაბს გადასცეს. ამხ. მ. ბერიანიძემ შეიტანა 1363 მ. შეგროვილი ენფიანჯიანის ქარხანაში მომუშავე მუშათა შორის გვარდიელთა სასარგებლოთ. აგრეთვე მუშებმა შეაგროვეს და შტაბს გადასცეს 14,500 ცალი პაპიროსი გვარდიელებისათვის.

ᲥᲐᲠᲗᲚᲘᲡ.

— 5 იანვარს კახეთის რკინის გზის საქართველოში (ელისაბედის ქუჩა № 73) დილის 10 საათზე დანიშნულია მე-5-ე (ს. დ. პ) რაიონის კოლექტივის წევრთა საზოგადო კრება.

— დღეს, საღ. 5 საათზე, მეოთხე რაიონულ კოლექტივის ბიუროს ახალ ბინაზე (ოლღას ქ. № 29) დანიშნულია პირველი სამილიციო უბნის ს. ს. დ. მუშათა პარტიის წევრთა და თანამგრძნობთა საზოგადო კრება.

— 4 იანვარს, საღამოს 5 ნახ. ს. „ძველ ნუგეშში" დანიშნულია ქალთა ორგანიზაციის კავშირის მთავარ კომიტეტის კრება.

— დღეს, საღამოს 6 ს. ქ. შ. წ.-კ. გ. ს. კანცელარიაში დანიშნულია ქართველ კრიტიკოს-ლიტერატორთა კრება.

ᲡᲜᲝᲒᲔᲑᲘ ᲒᲐᲗᲣᲛᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲝᲚᲥᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ქართველი მაჰმადიანები უკვე დარწმუნდნენ, რომ ისინი საშინლად მოატყუეს კერძო ინტერესებით გატაცებულმა, ოსმალეთის ოლქოებით მოხეიდულმა მოღალატეებმა. ასეთი რწმენის განმტკიცების საქმეში ყველაზე უკეთეს პროპაგანდისტათ თვით ოსმალეთის ჯარი და ადმინისტრაცია გამოგიდნენ. ოსმალების მიერ ცემა-ტყეპამ, გაროზგვამ და ყოველგვარმა ძალადობრეობამ დაარწმუნა ქართველი მაჰმადიანები, თუ ვინ ყოფილან მათი „ამშენებელნი", ვისაც მოღალატეებმა კარი გაუღეს და ვისთვისაც ძმათა სისხლი დაალვრევინეს. ამ მხრით მართლაც რომ საუკეთესო პროპაგანდისტებათ გამოდგნენ ოსმალები.

მაგრამ თავის მხრით მოღალატეებიც დარწმუნდნენ, რომ ძველი ხრიკები მათ ალარ გამოადგებათ და ახლა სხვა მხრით მოუარეს თავის მუხანათურ საქმეებს. იწყეს ქადაგება ქართველ მაჰმადიანებში, რომ საქართველოსაკენ მათ გზა მოჭრილი აქვთ, რომ ქართველი ქრისტიანები არ დაინდობენ არც დიდს და არც პატარას, გაანადგურებენ ქართველ მაჰმადიანთა სახლ-კარს, ერთი სიტყვით—შურს იძიებენ და ამიტომ საჭაჰმადიანო საქართველო უნდა გაცალოს, რომ ის დამოუკიდებელ სახელმწიფოთ იქცესო. და თუ ეს არ მოხდება, უჯობესია რუსეთთან ვიყოთ, ვინემ საქართველოსთანო. მარა ქართველი მაჰმადიანები იმაზეაც დარწმუნდნენ, რომ ერთ ბეწო ტერიტორიას არავინ არ სცნობს დამოუკიდებელ სახელმწიფოთ, რომ საქართველოსგან გამოყოფა მათ დაასუსტებს და მტაცებლების კერძოთ გახდ·ს, რომ განკვრძოება—გა ახალი ბრიკია, მოღალატეების მიერ მოჩქმახული. ხოლო რუსეთისაკენ ცქერა და მათუმში თავმოყრილ რეაქციონურ აფიცრებთან კავშირის დაჭერა თუ რას მოასწავებს, ეს უკვე წინადელ ამბებიდან კარგად იციან ქართველ მაჰმადიანებმა, როცა მათ სწორედ ის ვეებატონები, ვის სამოყვროდაც მოდალატეები მათ ეპატიჟებიან, აყრას და გადასახლებას უპირებდენ; იციან, რომ სწორედ მაშინ „ეხსნა საქართველოს დემოკრატიამ სრულ დაღუბვისაგან საჭაჰმადიანო საქართველო.

ქართველში მაჰმადიანებმა ახლა უკვე შეიგნეს, რომ მათ ქრისტიან ქართველ ძმებს არა შური და მტრობა, არამედ ძმური, მეგობრული განწყობილება სურთ მათთან, რომ რაც მოხდა, ის იყო დამღუპველი შეცდომა და რაც ვრთხელ და სიფფდამით დაგეწყებული უნდა იქნეს ორივე ძმათა კვთილ მოზავლისათვის.

ქართველ მაჰმადიანთა შორის ასეთის შეგნების გაღვიძებაში დიდი საშსახური მიუძღვის საჭაჰმადიანო საქართველოს განმათავისუფლებელ კომიტეტს. ამ კომიტეტის ახლანდელ საზღვრის მახლობელ პუნქტში გადასვლის შემდეგ კომიტეტის ნაყოფიერი მუშაობა გაასკეცდა. გაუგებრობას მოუღო მან ბოლო. ქართველი მაჰმადიანები, დაშინებულნი მოღალატეებისაგან, რომ ქართველები შურს იძიებენო, საზღვარზე ვერ გამოდიოდნენ. მოჩქმარი ამბების გამო ახლანდელ საზღვართან მდგომარე გურიის სოფლების მცხოვრებლებშიაც ვერ იყო კეთილგანწყობილება ქართველ მაჰმადიანთა მიმართ. ამ გარემოების დიდი ყურადღება მიაქცია საჭაჰმადიანო საქართველოს განმათავისუფლებელმა და საქართველოს ს.-დემ. პარტიის გურიის ცენტრალურმა კომიტეტებმა. უკანასკნელმა ორჯელ გამოსცა მოწოდება გურულებისადმი, რომ მათ ძმური განწყობილება ჰქონოდათ ქართველ მაჰმადიანებთან. ეს მოწოდებები და აგრეთვე საჭაჰ. საქ. განთ. კომიტეტისა ფრცელდებოდა ქართველ მაჰმადიანებშიაც და შესაფერ გავლენას ახდენდა. ამას გარდა კომიტეტმა გამართა კრებები საზღვართან მდებარე სოფლებში. კრებებზე ხალხი ხიტყვას იძლეოდა, რომ ერთეთარ შურს და მტრობას ალაგი არ ექნება, რომ რაც მოხდა დავიწყება და ძმური და მეგობრული განწყობილება ქრისტიან და მაჰმადიან ქართველთა შორის არ დაირღვევა.

უნდა ითქვას, რომ ქართველი მაჰმადიანები მართლა შეეპყრო იმედს: ვაი თუ შური იძიონო. მაგრამ კრებებზე გამოტანილმა რეზოლიუციებმა, ფურცლებმა, სიტყვიერმა პროპაგანდამ დაარწმუნა ისინი, რომ ვინც აფრცელებს საშანელ ყალბ ხმებს რალაცა შურისძიებაზე და სხვა ამგვარებზე, ისინი უსაშანელესი მტრები არიან თვით ქართველ მაჰმადიანებისა.

ამ აზრის განმტკიცებას დიდათ შეუწყო ხელი ჩვენი მთავრობის ერთმა ნაბიჯმაც. საქმე იმაშია, რომ ახალ საზღვარზე საბაჟოები და გადმოტანილი საქონელი იბეჭდებოდა. აჭარა ქობულეთს ვერ წარმოედგინა ჩვენს შორის საბაჟო. და ი, მიმოსვლის და ურთიერთ შორის დამოკიდებულობის საქმე რომ გაადვილებულიყო მთავრობამ მოხსნა ბაჟი ყველა სასოფ. ნაწარმოებზე: მსხვილ ტ წერილ საქონელზე, ყველზე, ერბოზე, მატყლზე და სხვა.

შეიგნეს რა ქართველ მაჰმადიანებმა, რომ ქართველი ქრისტიანები მათ ძმურათ და მეგობრულათ უცქერიან, იწყეს საზღვარზე გადმოსვლა, გადმოიტანეს საქონლები და გაჩაღ და ურთიერთ შორის აზრთა გაზიარება. თითქმის ყოველდღე გადმოდიოდა 20—30 კაცი. იმართებოდა მათთან საუბარი. ნასუფლს და გაგონილს მოსულები უზიარებდნენ თავის მეზობლებს და ამნაირად თანდათანობით მთელი აჭარა ქობულეთი სულიერად გვიახლოვდებოდა და ჩვენს ნამდვილ გულის ზრახვას ეცნობოდა.

ამას ამ ბოლო დროს მოჰყვა ოსმალეთის ჯარების თანდათანობით ბათუმის ოლქიდან გასვლა, რაც მუშაობის საქმეს კიდევ უფრო აადვილებდა. გაიმართა მოლაპარაკება გავლენიან პირებთანაც, რომლებმაც აღთქმა დასდვეს, რომ იმუშავებენ მთლიანი საქართველოს იდეისათვის და ძალიან გაუხარდათ, რომ საქართველოს დემოკრატიული მთავრობა სამაჰმადიანო საქართველოს ავტონომიას ანიჭებს.

საქმე ისე კარგად წავიდა, რომ ამ რამდენიმე დღის წინათ ქობულეთში საჯარო კრებაზე საბაჟ. საქართ. განმათ. კომიტეტის განყოფილება დაარსეს და წევრებიც ამ განყოფილებისა აშკარათ აირჩიეს. ქართველმა მაჰმადიანებმა მათი წარმომადგენლების საშვალებით ინგლისის მისიას შემორანდუმი გადასცეს, რომ სამაჰმადიანო საქართველო საქართველოს ფარგლებში უნდა დარჩესო.

ამ დღეებში კომიტეტი თავის ორგანოს გამოცემასაც აპირებს. კომიტეტი, რომელსაც სათავეში უდგას გამოჩენილი ქართველი მოღვაწე მგმედ-ბეგ აბაშიძე, მხნედ განაგრძობს მუშაობას და მას იმედი აქვს გადალახავს ყოველგვარ დაბრკოლებას და თავის სამშობლოს საკეთილდღეო დიდ მიზანს მიაღწევს. ამის თავდებია თავდადებული მუშაობა ხსენებულ დიდი ენერგიის მქონე მგმედ-ბეგ აბაშიძისა და მისი სახელოვან თანაშშრომლებისა: ზიაბეგ და პოლკოვნიკ ასლან-ბეგ აბაშიძეებისა. შტ.-კაპ. ხუსეინ-ბეგ ბეჟანიძისა, ჰაიდარ-ბეგ აბაშიძისა, კადირ-ბეგ შერვაშიძისა, ისმაილ ეფენდი დიასამიძისა და ამ საქმისათვის თავ დადებულ სხვა მუშაკებისა.

ბათუმში ამ ერთი კვირის წინათ 6 გემით მოვიდა ინგლისის ჯარი. უმეტესობა მასში ფერადი ჯარია. სულ იქნება 10—12 ათასი ჯარისკაცი. დაიკავეს თითქმის ყველა სასწავლებლის შენობები. ოსმალეთის ჯარი თანდათანობით გადაჰყავთ კონსტანტინეპოლისკენ. საზღვარზე ჯერ კიდევ ოსმალები დგანან. 16 იანვრისათვის მთელი ბათუმის ოლქი დაცლილი უნდა იქნეს ოსმალებისაგან.

დიდ მუშაობას გწევდა ბათუმში რუსთა ეროვნული საბჭო სჩანს, რომ ინგლისელები ამ საბჭოს დიდი სიმპატიით ეპყრობა. საიმედო პირის გადმოცემით ამ საბჭოს თავმჯდომარე მოუწვევია მასთან ინგლისის გენერალს და დაუვალებია მისთვის ბათუმის და ბათუმის ოლქისათვის ერთგვარი მთავრობის თუ კომისიის შედგენა. ერთი ვერსიით ამ მთავრობაში მოწვეულ უნდა იქნას 2 რუსი, ორი ქართველი და თითო დანარჩენ სხვა ეროვნებათაგან. მეორე ვერსიით კი ამ მთავრობაში უნდა შეიყიდეს 2 რუსი 2 ქართველი და 2 ბერძენი. რუსთა ეროვნულ საბჭოს თავმჯდომარეს, ბ-ნ მასლოვს, რომელსაც მთელი ბათუმი ეცნობას, როგორც ყოვლად უნიჭო და არა სერიოზულ ნაფიც ვექილათ, თავის გვმოზე შეუდგენია სია წევრებისა. დაუსახელებია ისეთები, რომლებიც მისებრ ამღერდებიან. ქართველთა ეროვნულ საბჭოს პროტესტი განუცხადებია ასეთი კომბინაციის შესახებ და მოელოდებიან, რომ მართველობა ოლქისა გადაეცეს ქალაქის გამგეობას და თუ ეს ყოვლად შეუძლებელი იქნება, მაშინ წევრები წარდგენილ უნდა იქნენ თითეულ ეროვნულ საბჭოებისაგან და არა ბ-ნ მასლოვის დასახელებით. პროტესტი განუცხადებია აგრეთვე ქალაქის საბჭოსაც. ქართველია ეროვნულ საბჭოს მიუმართავს სხვა ეროვნულ საბჭოებისათვის, ვისაც იმედი აქვს მას, რომ მის დადგენილებას მხარი დაუჭერონ.

ბათუმის ქართველობა უკაცობას განიცდის. ამ გარემოებას ყურადღება უნდა მიექცეს. აუცილებლად საჭიროა ქართველების ბათუმში დაბრუნება. აუცილებელ საჭიროებას შეადგენს აგრეთვე, რათა ბათუმისაკენ თავისუფალი მიმოსვლა დაწესდეს. ეს ჩვენი საგარეო საქმეთა სამინისტროს საქმეა და იმედი უნდა ვექონიოთ, რომ სამინისტრო შესაფერ ღონისძიებას მიიღებს. თორემ ეხლანდელი წესი ბათუმში წასვლისა ისეთია, რომ ბევრს წასვლის მსურველს ყოველივე ხალისს უკარგავს წასვლასას: უნდა ამოვიდეს თფილისში და რამდენიმე დღე დაკარგოს შესაფერი მოწმობის მისაღებათ. ამას კი დიდი ხარჯი მოსდევს და ყველას არ შეუძლია ასეთი ხარჯის გაწევა.

ქ.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲞᲐᲠᲚᲐᲛᲔᲜᲢᲘ

31 დეკემბრის სხდომა.

(დასასრული)

სომეხ დეპუტატების შეკითხვა.

ფირუმოვი. ჩვენ არ გვინდა გავართულოთ ისედაც გართულებული მდგომარეობა. (დეპუტატები ხმაურობენ. ისმის ხმები: ტყუილია, თქვენ დაშნაკიდებს ხელს უწყობთ" და სხვ.) სომხის ხალხი, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკის საზღვრებში ცხოვრობს თავის ლოიალობით ცნობილია (ხმები: „ტყუილია" „სომხების დასახმარებლათ მობილიზაციას ახდენდენ"). ორატორი განაგრძობს: სომხის ხალხმა საქართველოს რესპუბლიკის ფარგლებში სრული ერთგულება გამოიჩინა და.. (ვეშაპელი ადგილიდან: „თქვენ რამდენი წლისა ხართ? რატომ ფრონტზე არ იბრძვით ჩვენს წინააღმდეგ? ხმები ადგილიდან: „მისი ძმაა ფრონტზე") სომხის ნაციონალურ საბჭომაც, სადაც დაშნაკელები უმცირესობას წარმოადგენენ ლოიალობა გამოიჩინა (ისევ ხმაურობაა. თავმჯდომარე წესრიგისაკენ მოუწოდებს დეპუტატებს. ისმის ხმები: „სომხის ეროვნული საბჭო იყო, რომ მობილიზაციას ახდენდა", „ორატური სტყუის" და და სხვ.) სომხის ნაციონალური საბჭო აქ არაფერ შუაში არ არის, მთავრობის განკარგულებაში ნათქვამი იყო, რომ იმ შენობაში ხდებოდა სომეხ ახალგაზრდათა მობილიზაცია, სადაც სომეხთა ეროვნული საბჭოა მოთავსებული. შემდეგ ორატორი აბრალებს, რომ ქალაქში ხდება სიმშვნების დატუსაღება უსისტემოთ (ხმები: „საჭიროა სისტემატიურად ხდებოდეს) დაპატიმრეს აგრეთვე პარლამენტის წევრი ზორიანი. სომეხურ დაპატიმრეს და სამეხერ გაანთავისუფლეს. (ხმები: იქ ის „ეწეოდა დაშნაკური აგიტაციას"). სომეხური პრესა სავსებით გაანადგურეს. ყველა გაზეთები მოხურეს, რედაქტორები დაატუსაღეს. ერთ კუნტად მეგაზეთეს სცემეს, რათა რედაქტორის ბინა გიჩვენებინა (ადგილიდან: „კუნტიანს სამარე გაასწორებს). იყო ცემის სხვა შემთხვევებიც. სომხებს დაეძებენ და სხვ. ყველაფერს ამას აქ ადგილი არ უნდა ჰქონდეს. ჩვენ მოველით მთავრობის ავტორიტეტულ პასუხს.

ნ. რამიშვილი. მოქალაქენო! დღეანდელ განსაკუთრებულ მომენტში სადავო არ არის ერთი რამ. უნდა ვადიაროთ ის ფაქტი, რომ დემოკრატიული რესპუბლიკა არც ერთ ერს არ სდევნის და არც აწი აწარმოებს დევნას (მქუხარე ტაში).

სომხის ერს საქართველოს ტერიტორიაზე ლოიალობა არ დაურღვევია (ხმები: „ფაქტები"?). თქვენ ოხოულობთ ფაქტებს. აი მაგ., ახალქალაქის მაზრაში. (ხმები: „იქ ვერ მოასწრეს), მართალია, იქ დაშნაკცუტიუნის პარტიამ ვერ მოასწრო შეხვის დანთხევა, მთელი ეს კუთხე ლოიალური დარჩა. აგრეთვე ლოიალური დარჩა სომხის ერი ქუთაისის გუბერნიაში და თფილისის გუბერნიის ზოგიერთ ადგილებში. ხალხი საერთოდ ლოიალური იყო და არის. ჩვენ გვაქვს საბუთი და ახალსაც მივიღებთ, რომ დაშნაკცუტიუნის პარტია აქ ეწეოდა არა ლოიალურ პოლიტიკას. ის ცდილობდა აქ პოლიტიკის საშუალებით საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკისათვის ზურგში მახვილი ჩაეცა (დავითხანიანი ადგილიდან: „დაგვისახელეთ ის პირნი). თქვენ, ბ. დავითხანიანო, სახელებსაც გაიგებთ და ფაქტებსაც მიიღებთ (ტაში). საუკეთესო საბუთი არის შულავერი. შულავერში ადგილობრივი მცხოვრებლები დაშნაკელების წაქეზებით აჯანყდნენ. როცა ჩვენი ჯარები შევიდა შულავერში, იარაღმა მცხოვრებლებმა განაცხადეს, რომ ოღონდ ნუ დაგვხვრეტთ და ყეტყვით ყველა იმ პ რი, რომლებიც აქ მოდიოდენ და აჯანყებას აწყობდენო. (დავდახანიანი: მერე რა შუაშია აქ დაშნაკცუტიუნი?) ამას თქვენ თქვენ გაიგებთ რამდენიმე დღის შემდეგ. აქაც იმყოფებიან მოღალატენი. (მხურვალე ტაში) მე ვამბობ, რომ აქ, ქალაქ თფილისში, არიან მოღალატენი მეთქი. (დავიდახანიანი: სახელები გვითხარით.) სანამ გამოძიება არ დამთავრებულა, ლაპარაკი სახელების შესახებ შეუძლებლად მიმაჩნია. როცა ასეთ დროს შეკითხვა შემოაქვთ, მე პირდაპირ მაკვირვებს. აქ ლაპარაკობდენ ეროვნულ საბჭოს შესახებ. მე უნდა განვაცხადო, რომ ის ლოიალური იყო და იმათ სურდათ, რომ საქართველო-სომხეთის შორის კონფლიქტი მშვიდობიანი გზით დამთავრებულიყო და ამ მხრივ კიდევაც მიიღეს ზომები. მაგრამ, როცა აქ გამოდიან და ამბობენ, რომ ის განცხადება მთავრობისა, რომელიც სომხების მობილიზაციას შეეხება, გაუგებრობას იწვევსო, მე ეს ძლიერ მაკვირვებს. ჩვენ გარკვევით ვაცხადებდით, რომ თფილისში ხდებოდა სომეხ ჯარისკაცთა მობილიზაცია. მობილიზაცია ხდებოდა არა მარტო თფილისში, არამედ—სხვა კუთხეებშიაც. ამას ის ამტკიცებს, რომ ერთი თელეგელი სომეხი ჯარისკაცი შულავერში ადმოჩნდა. ხდებოდა აგრეთვე მობილიზაცია უკრაინაში, დონში და სხვაგან. ყველაფერი ეს მოწყობილი იყო ქ. თფილისიდან. მთავრობამ საჭიროდ დანახა დროებით სომხის ეროვნულ საბჭოს მოქმედების შეჩერება. (ნაც. დემ. იძახიან: სამუდამოთ უნდა შეჩერებულ იქნას).

აქ ფირუმოვმა რამოდენიმე ფაქტი მოიყვანა და სთქვა, რომ მთავრობამ გადასდგა ისეთი ნაბიჯები, რომელიც არ უნდა გადაედგა დემოკრატიულ მთავრობასო. ეს მართალი არ არის.

ჩვენ მილიციონერები დავითხოვეთ, მაგრამ დავითხოვეთ მხოლოდ ის მილიციონერები, რომლებიც საქართველოს მოქალაქენი არ იყვნენ.

ზორიანის დაპატიმრება რომ გავიგეთ, მაშინათვე გავეცით ბრძანება მის განთავისუფლების შესახებ. აქ შეეხენ გაზეთების დახურვას. თქვენ, მოქალაქენო, ყველამ კარგათ იცით, რომ დღევანდელი ომი დაშნაკცუტიუნის პარტიამ დაიწყო. ომის დაწყებისთანავე დაიწყეს პროვოკაციული გამოსვლები ერევანის მთავრობის სასარგებლოდ. ჩვენ სხვანაირად არ შეგვეძლო მოვქცეულიყავით.

ჩვენი დემოკრატიის გამარჯვება სომხის დემოკრატიის გამარჯვებაც არის. (ტაში).

რაც შეეხება ფოსტა-ტელეგრაფიდან და რკინის გზიდან მუშების დათხოვნას, ეს მართალი არ არის, ჩვენ პროფესიონალურ კავშირის თავდებობით მუშებს ვტოვებთ თავიანთ ადგილზე. ერთხელ კიდევ უნდა განვაცხადო, რომ ჩვენი ომი მიმართულია სომხის ავანტიურისტების წინააღმდეგ.

ასეთ დროს შესაძლებელია შეცდომები. ჩვენ გამოცდილებამ დაგვანახვა, რომ, როცა მტრები წინ წამოიწევდნენ, მაშინ დაშნაკელები ზურგიდან მახვილს ჩაგვცემდენ, ამიტომ მთავრობამ დადგინა საჯარისკაცო სომხები სამხედრო ტყვეებათ გამოეცხადებინა. როგორც ხედავთ, მთავრობას არ გადაუდგამს არც ერთი ისეთი ნაბიჯი, რომელიც არ იყოს მიმართული დემოკრატიის სასარგებლოდ, ხოლო ავანტიურისტების საწინააღმდეგოთ.

ᲔᲠᲝᲒᲘᲡ ᲐᲠᲩᲔᲕᲜᲔᲑᲘ ᲠᲐᲭᲐᲨᲘ

რაჭის მაზრაში ვრობის არჩევნები დაიწყო 8 დეკემბერს. ასეთი დაგვიანების მიზეზი მრავალია: ბალშევიკური „ბანდების" რაჭაზე გავლა, მცხოვრებლებისთვის იარაღის დაგვიანებით აყრა, მთავრობის სისუსტე და სხვა მრავალი. არჩევნები შეტად ცუდ პირობებში მოხდა: მთელ მაზრაში მოდებული იყო ახალი გადამდები სენი. ამას თან დაერთო ცუდი ამინდი და საარჩევნო უბნებზე ისედაც ძალიან დაშორებულ სოფლებს საშუალება მოესპოთ არჩევნებში მონაწილეობის მიღებისა. ამიტომ არჩევნებზე ამომრჩეველთა ძალიერ მცირე ნაწილი გამოცხადდა. შარშან, დამფუძნებელი კრების არჩევნებში მონაწილეობა მიიღო 28,206 ამომრჩეველმა, დღეს კი მხოლოდ 6,674.

სულ იყო სამი სია: სოციალ-დემოკრატების № 1, ეროვნულ-დემოკრატების № 2 და სოც.-ფედერალისტების № 3. ჩვენი პარტია აქ გამოდიოდა დამოუკიდებელი სიით, თუმცა ჩვენ თავიდანვე მომხრე ვიყავით ს. ფედერალისტებთან ბლოკისა და კიდევაც მივეცით მათ წინადადება შეერთებული სიით გამოსულიყავით; 25 ადგილიდან ჩვენ მათ ვუთმობდით 7, ე. ი. მთელი რიცხვის მეხამეს, მაგრამ მათ მოგვთხოვეს 12 ადგილი. ამაზე, რა თქმა უნდა, ჩვენ ვერ დავთანხმდებოდით.

ფედერალისტებმა მიზნათ დაისახეს, რათაც არ უნდა დასჯდომოდათ, ჩვენი დამარცხება და ამისთვის არავითარ ზომებს არ ერიდებოდენ. გამოუშვეს დვარძლით და ჭორებით სავსე ფურცელი, რომელშაც სოც. დემოკრატებს უწოდებდენ მატყუარებს: „საბოლოოდ არ მოსტყუვდეთ და თქვენი ხმა არ მისცეთ კიდევ სოც. დემოკრატ მენშევიკების სიას № 1, რომელსაც თქვენ აქმადეს ალმერთებდით, მაგრამ მოსტყუვდით თეთრი პურის დაპირებით და მუშათა პარტიის სახელით, რადგან სახრავი არა მოგცესრა და სავალალო და სამწუხარო კი ბევრი რამ დაგატეხეს".

საქართველოს მთავრობის მიერ გამოცემული მიწის კანონის შესახებ მათი ფურცელი ასეთ „განმარტებას" აძლევს საზოგადოებას: „გადასწყვეტს მათ ჩამორთმეული მიწების გაყიდვა, ვინც მათ 500—1000 მანეთს მისცემს. განა ამისთვის იბრძოდით და ლვრიდით სისხლს. ყიდვა ხომ წინადაც შეიძლებოდა და უფრო იაფად".

სხვა მარგალიტთა შორის ამ ფურცელში ისიც კი იყო შეთხზული, რომ „...პირველი ნომრის სახელით და კურთხევა დიდებით აწიოკებამდის მიიყვანა ლეჩხუმის და რაჭის მაზრები ყოფილმა გუბერნიის კომისარმა კაჩუხაშვილმა. გიიხსენეთ ის საშანელი წუთები, როდესაც შუშათა პარტიის ქურქში გამოხვეული მენშევიკი კაჩუხაშვილი კანონს გარეშე აცხადებდა მთელ მაზრებს, ადარ უშვებდა ლეჩხუმსკენ სიმანლს და სხვა სანოვაგეს, უნდოდა სიმშილით დაეტყვარით. ვინ იყო მაშინ თქვენი ერთგული დამცველი? ისევ ჩვენი პარტია". როგორც ხედავთ, ბალშევიკური მანტიაც კი წამოისხეს და მართლაც მათი პროპაგანდისტები აშკარად აცხადებდენ, რომ მათ ბალშევიკური პროგრამა აქვთ და საქართველოს დემოკრატიულ მთავრობას კადეტურ-ბურჟუაზიულს უწოდებდენ, სახალხო გვარდიას მძარცველთა ბრბოს, მაგრამ ყველაფერმა ამაოთ ჩაუარათ. ხალხმა ჩვეულებრივ ვოთ ზურგი შეაქცია მათ. მთელ მაზრაში სამი ხმოსანი

ვალეანს და ეხიდ დიდი გაჭირვებით. აი არჩევნების ცხრილიც:

I უწერის საარჩევნო რაიონი.

საარჩევნო ფენები	გამოც. ხალხი	№ 1 მიიღო	№ 2 მიიღო	№ 3 მიიღო
ლეგბის	173	157	0	16
ჭალარის	192	139	0	53
გლოდას	28	20	1	7
უწერის	33	27	0	6
ნაკიეთის	115	111	0	4
საკაოსი	138	130	5	3
სულ .	679	584	6	89

ხმოსნად გავიდა სამი სოციალ-დემოკრატი. სხვა პარტიებიდან არცერთი.

II ონის საარჩევნო რაიონი.

ბაჯახეთის	115	96	8	11
წედასის	45	34	8	3
ყაშვის	224	213	5	6
ონის	350	267	29	54
ლარის	56	25	22	9
შქმერის	379	302	13	64
ზვარეთის	275	253	8	14
ფარახეთის	319	246	43	30
ბარის	355	325	8	22
მუხლის	209	196	1	12
სულ .	2327	1957	145	225

ხმოსნად გავიდა 6 სოციალ-დემოკრატი და 1 ს.-ფ.

III ამბროლაურის საარჩევნო რაიონი.

სხვავის	441	400	0	41
ფელეგის	150	141	0	9
ჭელიაღელის	80	55	0	25
ნოტეგის	189	143	0	46
ნიკორწმინდის	31	20	0	11
წესის	236	196	0	40
ამბარის	198	184	0	14
ამბროლაურის	138	119	0	19
სულ .	1463	1258	0	205

ხმოსნად გავიდა 6 სოც.-დემ. და 1 ს.-ფ.

IV სადმელის საარჩევნო ფენები.

სადმელის	568	560	0	8
ბუგეულის	344	324	0	20
ხვანჭკარის	451	433	0	18
ზნაკვის	133	55	0	78
პატარა ონის	403	349	0	54
ცაგერის	152	148	0	4
ნამანევის	154	152	0	2
სულ .	2205	2021	0	184

ხმოსნად გავიდა 5 სოც.-დემ. და 1 ს.-ფ.

ჩასაფლის რაიონში არჩევნები არ მოხდარა, რადგანაც ოსები, ცალკე გამოყოფას მოითხოვენ, არჩევნებს არ გამოეხმაურენ.

ამრიგად მთელ მაზრაში არჩეულია 20 სოციალ-დემოკრატი და 3 ს.-ფედერალისტი, აკლია 2 ხმოსანი (ჩასაფლის საზოგადოებიდან).

საერთო შეხედულება არჩევნებზე ჩვენთვის სასიამოვნო დასტურია. თუ მხედველობაში მივიღებთ იმ გარემოებას, რომ ხალხმა არ იცოდა, რასაც ირჩევდა, არ იცოდა, თუ რა შედეგები მოიტანა დამუშავებული კრების არჩევნებმა, არ იცოდა, თუ რა გააკეთა ჩვენმა მოადგილემ, მაშინ უნდა ვსთქვათ, არჩევნებმა ჩვენი პარტიის იმედები, არა თუ გაამართლა, გადააჭარბა კიდეც. რომ ხალხში, წ ნდაწინ გავსულიყავით, მეშობა ეგეფარმოგინა და ყველა ეს აგვეხსნა, მაშინ ხალხი ისეთივე ალფრთოვანებით გამოვიდოდა არჩევნებზე, როგორც ბორშან.

მომავალ დამუშავებული კრების არჩევნებზე უნდა ვეცადოთ, რომ ეს შეცდომა გამოვასწოროთ. შ. ბერეკაშვილი.

ჩვენი ჯარისათვის

მეორეთა დამბმარე კომიტეტში შემოვიდა შემოწირულება—ფულად: ქალთა მეორე გიმნაზიის ქართველ მასწავლებლებისაგან 685 მ., ამავე გიმნაზიის თანხიდან ხუთასი მან., ამავე გიმნაზიის მოწაფეთაგან 897 მ. 61 კ., ბელგოგიერ პერსონალისაგან 33 მ. 50 კ., ტფილისურ სასწავლებლის მასწავლებლებისაგან 795 მან. 50 კ., ქალთა შუა ოდე გიმნაზიის მოწაფეთაგან 367 მ. 20 კ., ქალთა პირველ გიმნაზიის მასწავლებლებისაგან 506 მან. 80 კ., ქალთა პირველ გიმნაზიის მოწაფეთაგან 519 მან. 5 კ., ვაჟთა მეხუთე გიმნაზიისაგან 342 მ. 60 კ., ვაჟთა I გიმნაზიის მოსამზადებელ კლასის უმცროს განყოფილების მოწაფეთაგან, ბავლე გიორგაძისაგან შეკრეფილი ამბანაგთა შორის 120 მ. 19 კ., გიორგი გოგელიანაგან შეკრეფილი ნათესავებსა და ნაცნობებში 150 მან., ირჩილ ირეშაძისაგან ნათესავებსა და ნაცნობებს შორის შეკრეფილი 50 მან. 1 კ., ბაბეკის ბიბლიოთეკიდან ნათესავებში შეგროვილი 17 მ. 10 კ., ლეგენ ქორცაგაძისაგან შეგროვილი 12 მ. 50 კ. სულ 319 მან. 80 კაპ. თინათინ ფორიაქიშვილისაგან 250 მ., საქალაქო კლუბის მეხუთე სკოლის მშობელთა და მასწავლებლებისაგან 107 მ., ელენა შეორე საქალაქო სასწავლებლის მშობელთა და მოწაფეთაგან 33 მ. 80 კ., ჩერქეზიშვილის სახელობის სკოლის მშობელთა და მოწაფეთაგან 38 მ., კაპიტან გიორგაძისა და ვლადიმერ ლომსაძისაგან შეგროვილი 2,437 მ., კაპიტან გიორგაძისა და ვლადიმერ ლომსაძისაგან შეგროვილი 10 მ. ეკრებლისა, და 15 მან. 30 კაპ. სპიდენძის ფული, ანა და ივანე ზედგინიძეებისაგან 50 მ., ალდა ბეგეგაძის სახელობის სკოლის მოწაფეთა და მასწავლებლებისაგან 65 მ., ვაჟთა მეხუთე გიმნაზიის მასწავლებლებისაგან 300 მ., ქალთა მეორე გიმნაზიაში შეგროვილი 1,465 მ. და 55 კ., კაპიტან გიორგაძისა დავეგ. ლომსაძისაგან 1 ლირადიო-ტელეგრაფის ფფრისისაგან მუშებში და ჯარისკაცებში შეგროვილი 646 მან. და მეორე ეენერალ ლეგან თამაზის ძე ვაჩნაძისაგან 100 მ., ნორის საზოგადოებაში შეგროვილი ეკლესია მან.—გიორგი ისაკის ძე კახაბრიშვილისაგან., ქართულ საქალაქო სკოლის გამგე ქართველიშვილისაგან 35 მ. 65 კ., ალექსანდრეს საქალაქო სკოლის გამგე ე. პეტინაძისაგან 23 მ., სტ. ბერიძისაგან 17 მ., წმ ნინოს სასწავლებლის მოწაფეთაგან 700 მან., ბოლო ახალგაძისაგან ხუთასი მან.

შემოწირულება ნიკეთით: ივლიტა, სანდრო, თამრი, მარო და სიკო რუსაიშვილებისაგან ექვსი ბარკი სხვადასხვა საჩექერი ჯარისკაცთათვის., ბეჭეთ საქალაქო კლუბის სკოლისაგან თეთრი ფეხსაცმელი, თუთუნი, ფქვილი, საპონი, პაპიროსები, კონსერვი, ხელთათმანი, ბერანგი, ფოტის ქოლოდი, კონვერტები და სხვა., ჩერქეზიშვილის სახელობის სკოლის მოწაფეებმა და მშობლებმა პაპიროსი, ასანთი, თუთუნი, ჩაი, შაქარი, ფქვილი, ხილი და სხვა., ალექსანდრეს მუსაგ საქალაქო სასწავლებლის მოწაფეებმა და მშობლებმა: საპონი, ჩაი, შაქარი, ასანთი, პაპიროსი, თუთუნი, ჩარი და სხვა., გრიგოლ კილაძისაგან: პაპიროსი და საუნგრი ქოდალი., ნიკოლოზ გაბაშვილისაგან, 6 დიდი ბარკი ჩარი, კონსერვი, ვაზელი, წყაროული, პაპიროსი და სხვა., ვერის მეორე საქალაქო სკოლის მოწაფეთა და მშობელთაგან: 14 ეუფილი შალის სამაჯური, ჩაი, შაქარი, ლიმონი, თუთუნი, ეუფილი, პაპიროსი, სარეცხის საპონი, კონვერტი, ქოდალი, ჩარი და სხვა., ალექსანდრეს ბაბეკაშვილისაგან: ორი ნაჭერი საპონი, 16 შეკვრა პაპიროსი, 3 შეკვრა ეუფილი, 1 თაბახი ქოდალი, 1 თაბახი კონვერტი, 5 ცალი ფანქარი., ილია ბეგეგაძის საბელობის საქალაქო სკოლის მოწაფეთაგან და მშობლებისაგან: ერთი დიდი ალაფთი ბლეთი, ერთი დიდი შეკვრა თუთუნი, ერთი დიდი შეკვრა ჩაი, ხუთი ბერანგი შეიდის ფქვილი, ერთი კოლოფი პაპიროსი, 15 კოლოფი ეუფილი, 3 ნაჭერი საპონი, ქოდალი და კონვერტი, ფანქარი კალამი და სხვ. ეუფილ ბანი., კონსტანტინე გეველესიანისაგან ათასი ცალი პაპიროსი., ანნა და ივანე ზედგინიძეებისაგან ხუთი ეუფილი შალის წინდა და ორი ეუფილი ხელთათმანი., თეოლასის ვაჟთა მეხუთე გიმნაზიის მოწაფეთაგან ხუთი ცალი ბარკი, საჩექერებით სავსე, 14 ახალთა, 15 შეკვრა პაპიროსი, ერთი ცალი ლიმონადი, ერთი ნაჭერი ხელის საპონი, რამოდენიმე კუნიტი შაქარი, ჩაი და შაქარი, ფოსტის ქოდალი და კონვერტი, პაპიროსის ქოდალი., ეგეგენი ბურძგლიანაგან ერთი ბარკი საჩექერებით., მარიამ ხირაძისაგან ერთი ბარკი ხვეა სხვა საჩექერებით., კაპიტან გიორგაძისაგან ხამბედრო ალბინისტროში შეგროვილი ცხრა ნაჭერი საპონი, 17 შეკვრა პაპიროსი, ცხრა კოლოფი პაპიროსი, ერთი კოლოფი ეუფილი, ოკაკის სახელობის საქალაქო სკოლის მოწაფეთა და მშობელთაგან ერთი ბოთლი ლეინო, ერთი ნაჭერი საპონი, 6 კოლოფი ჩაი, ორი ნაჭერი საპონი, 12 შეკვრა პაპიროსი, ერთი თუთუნი და პაპიროსის ქოდალი, ხუთი შეკვრა შაქარი, 2 შეკვრა და 20 კოლოფი ეუფილი, ერთი კოლოფი ძეფი, ვაქსა და ნაჭვანი, ოთხი ბარკი ფქვილი, ფოტის და ეგზარეული ქოდალი და კონვერტი, დიბეგეული ძეფი., ოთარ ეარეულიანაგან ერთი ნაჭერ. ბარკი სხვადასხვა საჩექერებით სავსე., ქალბატონ მელანია ბეველესიანისაგან ერთი ფაფი ბარკი ლიმონი, ერთი დიდი ბარკი მეჩიდის ფქვილი, კაკალი და ჩარი., საქართველოს სახელმწიფო კანტროლის მოხელეთაგან ორმოცი ბარკი სხვადასხვა საჩექერებით სავსე., მეხალეთა ამხანაგობა „ქრილისაგან“ 250 ცალი ბარკი საჩექერებით სავსე: თვითეულში არის—ერთი კოლოფი ეუფილი, ერთი შეკვრა პაპიროსი, ფოტოგრაფული კამფეტი, ჩარი, ვაზელი, ერთი ეუფილი წინდა, ერთი ეუფილი ხელთათმანი., ახალგაზ ბარკი 250 „შეშვენ-გამხალებელ კოოპერატივთა კავშირისაგან“., ლეონარდ იაზეველისაგან და შოთა იაშვილისაგან ორი ბარკი სხვადასხვა საჩექერებით სავსე., დავით დავრიშაშვილისაგან ერთი შეკვრა სხვადასხვა საჩექერებით ჯარისკაცებისათვის., საქალაქო სკოლის გამგე ნინო ქართველიშვილისაგან მოწაფეებში შეგროვილი 24 ბარკი ხილით სავსე, ½ ჩაი, სამი შეკვრა პაპიროსი., ტარხნი ფარჯანაძისაგან ორი ბერანგი საპონი, ხუთი ბერანგი ფხვნილი შაქარი, სამი კოლოფი ახალთი, ერთი ბოთლი პატარა კონიაკი., ფოთის ქალთა საზოგადოების თანხნობით შეგროვილი ხანოვაგე 2,708 მან. და 50 კაპ.

პროგრამა

ნატანებე. ამ უბნის ს. დ. მ. პარტიის პრეზიდიუმში შეუდგა საკითხვეულოს ფონდის გასაძლიერებელ საუბარების „გამონაბეს. 15 ნოემბერს დადგეს წარმოდგენა. ამ წარმოდგენის გამგეობათ პრეზიდიუმმა აირჩია ლიზა მოლაძეა, ივანე უშვერიძე, თეოფანე მოცვაძე, კაციანე ქანქლაძე და პორფილე ბოლოგაძე. ამათ დიდი დახმარება გაუწიეს რკ. გზ. მუშებმა. შემოსავალი იყო: მიღებულია გაყიდვიდან—1308 მან., მუფეტიდან 1556 მან. 60 კაპ., ერთი ტორტი ვაჭრობით გაიყიდა 427 მან., ალეგრიდან 1008 მან., სულ შემოვიდა 5226 მან. 55 კაპ., ხარჯები 2506 მან. 28 კაპ., წმინდა შემოსავალი საკითხვეულოს დარჩა 2720 მან. 27 კაპ.

ივანე გიორგაძე.

სად. ლანჩხუთი. 27 დეკემბერს სახალხო მატარებლის № 12 გაჩხრეკის დროს დაიპატიმრეს ერთი სომეხი სტამბოლიდან მომავალი. პირველ შეკითხვებზე თავი თათრად გვაცნო, მაგრამ, როდესაც დოკუმენტები გავუსინჯეთ, სომეხი აღმოჩნდა და თან თათრული ოქროს ფული ლირებით სამოცი ათასი მანეთი აღმოჩნდა, სარტყელ შუა გაბეული,—როშელიც სამტრედიის რაიონის მილიციის უფროსს წარედგინა გასაგზავნათ, სადაც ჯერ-არს ამ გაჩხრეკაში დიდი ყურადღება გამოიჩინა სადგ. ლანჩხუთის მილიციონერმა ფილიმონ ცინცაძემ, რომელიც დირსია არა თუ მადლობის, არამედ—დაჯილდოებისაც. ამასთანავე საჭიროა ჯეროვანი ყურადღება მიექცეს საზღვარ გარეთიდან შემოსულებს და გამსვლელებს და გაჩხრეკილ იქნას მატარებლები, როგორც ნატანებიდან სამტრედიამდე, ისე ფოთიდან სამტრედიამდე.

ვ. ბ—ი.

მუშათა შორის

თბილისი. 21 დეკემბერს იქნა მოწყობილი კრება რკ. გზის შინაგასახურე კანდუქტორებისა სად. თფილისში. თავმჯდომარედ იქნა არჩეული გრიგოლი გაწერელია, მდივნად რაბინდონი კალანდაძე. გახარკვევ ყოფ დღიური მომენტი: ოთის წარმოება და ხსოვნა უფროვთ დაკარგულ შვრძოლ ამხანაგებისა. ნესტორი პარალიანაძის, ლავრენტი ფანცულაიისი, კონსტანტინე ვბიტაშვილის და კონსტ. შენგელიასი, რომლებიც გმირულად იბრძოდენ სომხეთის შოვინისტურ პარტიის წინააღმდეგ და იქნენ ეერგულათ მოკლულნი შეტაკების დროს. ეგეგე ამხანაგები იბრძოდენ ყველგან ფრონტებზე კონტრრევოლუციონერების წინააღმდეგ. დღეს საქართველოს მუშათა მტერმა გამოგვასალმა ეს ამხანაგები. მათი ხსოვნა იქნება ჩვენს გულში საუკუნოთ ჩანერგილი.

კრებამ მიიღო შემდეგი რეზოლიუცია: ვიღებთ რა მხედველობაში საქართველოს მთავრობის სწორ ნაბიჯს, ნდობას ეუცხადებთ მის და ბიზლა ომის შოვინისტურ მთავრობას. ფიცს ვსდებთ საქართველოს მთავრობის წინაშე, რომ მოთხოვნილება, რითაც იქნება სისხლის წყეთილდგ დავიცვათ საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა, მასთან მიეცეს წინადადება მთავრობას, რომ ყოველივე ზომები იქნას მიღებული თფილისში შოვინისტურ, სომხის პარტიის ძალან მუდამათ ადმოსაფხვრელათ. იყოს ყურადღება მიქცეული სომხის ბურჟუაზიაზე, რომელიც არ ზოგავს თავის სიმდიდრეს ძმათა შორის სისხლის დასაღვრელათ. ჩვენ სადგურ თბილისის რკ. გზის მოსამსახურე კონდუქტორებმა დაგადგინეთ ერთი დღის ჯამაგირი იქნას გადადებული ომის სასარგებლოთ.

თავმჯდომარე გაწერელია.
მდივანი კალანდაძე.

წარმოდგენა რედაქციის მიგვარი

გუბოგთ დამბიეჭდოთ შემდეგი: მადლობას ეუცხადებ ბ-ნ ტარასი ფანჯარაძეს, რომელმაც 300 მანეთი ფულათ დახმარება აღმოჩინა ძვირფასი შეუდლეს ნესტორ ფანჯარაძის ბრძოლის ველზე (ეკატერინენფელდთან) გარდაცვალების გამო.

პატივისცემით კონია ფანჯარაძისა—ჭოხონელიძის ახული.

ნაძალადევი
იურიეგის ქუჩა, № 16

ცნობები

ვსთხოვ ყველას ვინც რაშე იცით გიორგი კუპრაშვილის და ნიკო მეგრელიშვილის შესახებ მაცნობოთ. ეს პირები იმყოფებოდენ ნოვო მუხარიაში და ეჭირა მუფეტით კატეგანში და კიდევ მატარებლის მუფეტი, რომელიც დადიოდა ტერმიზიდან—ბაგანში. ვიღაც შაბობმა პირმა ფახელო წერილი დატოვა 12 დეკემბერს ამბაშაში ძმაზე ათანასე კუპრეიშვილზე გადასაცემათ. წერილში მოხსენებულია, რომ გიორგი კუპრეიშვილი მოკლულია ტაშკენტში არეულობის დროსო. დაბეჭდის ვინაობა არ ვიცი, ამიტომ გთხოვთ გაზეთის საშვალებით ან წერილით გვაცნობოთ მათ შესახებ შემდეგი მისამართით: სადგურ ნატანები, ათანასე პკურეიშვილს, მუფეტში.

განცხადებანი

გახსნილია
პერძო სამკურნალო
მუდმივი საწოლებით.
მიიღება ყოველგვარი სნეულებიანი ავათმყოფები.
მიხეილის პრ. № 141 (ინემატოგრაფ „ბოლოს“ გვერდით) ტელეფ. 5—97. ავათმყოფთა მიღება სპეციალისტ ექიმებისაგან ყოველდღე დილის 9 საათიდან საღამოს 7 საათამდე. ოპერაცია, კონსულტაცია, „914“ და „606“ შეშხაპუნება, მასაჟი, ფეგეილის აცრა, სტაციონალური ავათმყოფები მიიღებიან სრული პანსიონით.

ექიმი
კ. ტ. ლორთქიფანიძე
(ბაქოდან)
მიიღებს შინაგან სნეულებისა და ბავშვების ავადმყოფებს ყოველ დღე დილის 9—12 საათამდე.
ნაბერეჟნის ქუჩა, სახლი 11. ტელ. 8—19.

ექიმი ლ. ბ. ბაბუხაძე
მიიღებს შინაგან, ბავშვის, ყელის და ცხვირის სნეულებით ავადმყოფებს დილის 11—1 საათამდე, საღამოს 5—7 [illegible] № 7. ალექსანდრეს ბაღის [illegible] ტელეფონი 16—65.

ფარმაცევტი ნიკოლოზ ივანეს ძე
მახვილაძე
იღებს სხვადასხვაგვარ—მალარიით (ცივება) და სხვა შეუდგენილი ლაბორატორიულ, ხასხლის ნაკლებობით, ბუღლეა, ფოლტეგრა, ქარგებით და სხვა შინაგან სნეულებით ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოობით 4—6 საათამდე. ელექტრიზაციაც. მისამართი: მიხეილის ქ. № 11, ბაბეკის ბაღის ახლოს.

კბილის ხაუქიმი კაბინეთი
თეოდორე ხაჟაკარელის ძე ცხოველიძისა
ავადმყოფები მიიღება ყოველდღე დილის 9—3 საათამდე და საღამოს 5—8 საათამდე. ბარდა კბილის დაგვამისა. მისამართი: კალოუბნის ქუჩა (ყოფილი ბარონის), სახელწოდება ბანკის პირდაპირ, ტელეფონი 13—35.

ექიმი ბ. ბ. ფეიფელ-ხაბაშვილი
მედიცინის დოქტორი ყელის ფარფლის [illegible] ავადმყოფებს [illegible] 11—1 საათამდე, საღამოს 5—7 [illegible] № 7. [illegible] ტელეფონი 16—65.

ექიმი
ა. ნ. ფატიღოვი
იღებს თვალის სნეულებიან ავათმყოფთ საღამოს 4—6 საათ. სულიკოვის ქუჩა, სახ. № 4 (ვორონეკოვის ხიდის ახლოს).

ექიმი ბ. ა. შაშიკანი.
სპეციალურად სიფილისი და მისი შედეგები (შეშხაპუნება 606 და 914), ვენერიული (ტრიპერი) და საშოიანი ორგანოების სნეულებანი. ავათმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 8—11 და საღამოს 5—8 საათამდე. ქალების საღამოს 4—5 საათამდე. კვირაობით მხოლოდ დილით. მისამ: ოლდას ქ. № 33.

ექიმი ნ. ლ. ბურიაშვილი
(შედეგანის დოკტორი ბაკუნინის უნივერსიტეტი) ღებულობს ავადმყოფებს ყოველ დღე შუადღის 12—2 და საღამოს 4—5 საათ. შინაგან სნ. ბავშვთა, საბებიოლ. და საშვილოსნის სნეულებანი. ნიკოლოზის ქუჩა, № 7, სიმონიანის ბეთრიბის გვერდით.

რენგტგენისა და ელექტრონის ხსივებით საშკურნალო კაბინეტი.
წითელი ჯვრის საზოგადოების და მიხეილის საავადმყოფოს რენგტგენის კაბინეტის ყოფილი გამგე
დოქტორ ა. ბ. ლევენზონ-ბეინისა.
რენგტგენო-ფოტოგრაფია და ფიზიკური მეთოდი ექიმობისა. სპეციალური რენგტგენო-დიაგნოსტიკა გულისა, ფილტვებისა, კუჭისა და ნაწლავების ავადმყოფობისა. ელექტრო-მკურნალობა და მეხანო-ტერაპია. მიღება დილის 10 ნახ.—1 საათ. და საღ. 4—7 საათ. მისამართი: კრილოვის ქ. № 5, ბინა № 3.

ბაისნა თვალის საავადმყოფო
(მუდმივი საწოლებით)
ექიმი დოროხინისა
ყოფილი ასისტენტი უნივერსიტ. თვალ. კლინიკისა ვენაში და პარიზში. ავათმყოფების მიღება ყოველ დღე 9 საათიდან 1 საათამდე და 4—7 ნახევარ საათამდე. მინერალ. პროსპექტი № 141 (კინემატოგრაფ „ბოლოს“ ახლოს) მაქმენ ავათმყოფები და სანატორიუმში მიიღებიან სრულ პანსიონში. ტელეფ. 5—86.

ექიმი
კეკელია
იღებს ვენერიულ სნეულებიან ავათმყოფებს (914, 606 შეშხაპუნება) მიღება დილის 10—11 ს. საღამოს 4—6 საათ. მისამართი: მიხეილის პრ. № 116 სასტუმრო „ნოეს“ პირდაპირ. ტელ. 14—28.

რენგტგენის და ელექტრ. სამკურნ. კაბინეთი
მედიცინის დოქტორის
გ. მერაბოვისა
(რენგტგენოლოგი ნ. ასისტენტი ბერლინის და მოსკოვის უნივერსიტეტებიან კლინიკებისა.
მიიღებს შინაგან და ნერვიულ ავადმყოფებს, სპეციალურად ფილტვების, ბრონქის ავადმყოფობა (ტუბერკულოზი), გულისა, კუჭისა და ნაწლავებისა. მიღებას [illegible] რენგტგენოგრაფიაჩაწერთ. [illegible] ბაბეკის ბაღის ახლოს. № 28, ტელეფ. 7—92, ყოველ დღე დილის 9—1 საათამდე და საღამოს 5—8 საათამდე.
ნაწილობა უფასოდ.

საარჩევნო კომისია პირველი სამილიციო უბნისა შაბათს, 4 იანვარს, საღამოს 5 საათზე შეოთხე რაიონულ კოლეგიტივის ბიურის ახალ ბინაზე (ილოს ქ. № 29) იწყებს პირველი სამილიციო უბნის ს. ს. დ. მ. პარტიის წევრთა და თანამგრძნობთა

საზოგადო კრებას.

დღის წესრიგი: 1) არჩევნების წარმოება და 2) მიმდინარე კითხვები. მეტად მნიშვნელოვანი საკითხის გამო მოუწოდებთ როგორც ყველა პარტიის წევრთ, ისე თანამგრძნობთ, ამ კრებას უსათუოდ დესწრონ.

საარჩევნო კომისია.

კვირას, 5 იანვარს 1919 წ. თფილისში მოხდება

არჩევნები საქარ. საბჭოთა-სამრეველოს პალატის ოვრეგისა.

არჩევნები მოხდება დილის 10—5 საათამდის ორ ადგილას: ფრეიდენის ქ. № 11 (1, 2, 3, 4, 5, 6 უბნებისა და ბორჩალოს მაზრა) და ძმ. ზუბალაშვილების სახალხო სახლში (7, 8, 9, 10, 11, 12 უბნებისა და თფილისის მაზრა).

ამომრჩეველებმა თან უნდა იქონიონ 1918 წლის საგადასახადო მოწმობა, ბოლო ორ-ორ ადგილებმა—საბუთები საქართველოს ქვეშევრდომობისა. (2—1)

გამოვიდა გასაყიდად
ს. ქართველოს კედლის კალენდარი 1919 წლ.
ქართულ, რუსულ, სომხურ და თათრულ ენაზე.
კალენდარი არის დიდი ზომისა როგორც გამოდიოდა „Закавказскій календарь“-ი. კალენდრის გარე კანზე მოთავსებულია ეროვნული და რევოლიუციური დროშა, ნ. ნ. ტორდანია და კარლო ჩხეიძის სურათები, საქართველოს ღერბი და სხვა. გარე კანი დახატულია ფერადი საღებავით იაკობ ნიკოლაძის მიერ. კალენდრის ზედა პირზე მოთავსებულია ფერადი ალეგბავევით საქართველოს ღერბი საპრეზიოთ დახატული მხატვარი შარლემანისაგან.
კალენდრის ფასი თბილისში ცალობით 10 მან. გამყიდველებს დაეთმობათ 9 მანეთად.
კალენდრის საწყობი—წითელჯვრის სტამბა, კალუბნის ქუჩა № 5.

ექვთიმე ბ. ა. შაშიკანი.

ექიმი ბ. ა. შაშიკანი.

ექიმი ნ. ლ. ბურიაშვილი

ექიმი
კეკელია

ექიმი
ა. ნ. ფატიღოვი

ექიმი
ბ. ბ. ბეიფელ-ხაბაშვილი

ექიმი
ბ. ბ. ბეიფელ-ხაბაშვილი

ექიმი
ბ. ბ. ბეიფელ-ხაბაშვილი

მსწრაფლ მბეჭდავი სტამბა რუხაძისა, გიბაევის შესახვევი. № 1.